

VERGİ SİRKÜLERİ

20.08.2026

No: 2026/049

KONU: VDK Tarafından Devreye Alınan İncelemeye Hazırlık Dosyası (İHD) Uygulaması Hak.

Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı (VDK), vergi inceleme süreçlerine ilişkin olarak “İncelemeye Hazırlık Dosyası” (İHD) uygulamasını devreye almıştır.

İncelemeye Hazırlık Dosyası sistemi ile vergi incelemesi öncesindeki hazırlık sürecinin elektronik ortama taşınması, mükelleflerden talep edilen bilgi ve belgelerin standart bir yapıda sunulması ve inceleme süreçlerinin daha etkin yürütülmesi öngörülmektedir.

1) İnceleme Sürecine Hazırlık Elektronik Ortamda Yapılacak

İncelemeye Hazırlık Dosyası, mükellefler tarafından **Dilekçe ve Bilgi Verme Sistemi** üzerinden hazırlanacaktır.

Vergi Denetim Kurulu tarafından gönderilecek İncelemeye Hazırlık Yazısında;

- İncelemeye konu işlemler,
- Cevaplandırılması gereken sorular,
- Sunulması istenen bilgi ve belgeler,
- Dosyanın hazırlanması için verilen süre,
- Sisteme ve kullanım rehberlerine erişim bilgileri

yer alacaktır.

Mükellefler, yazıda belirtilen süre içerisinde sisteme giriş yaparak soruları cevaplayabilecek, açıklamalarını sunabilecek ve talep edilen bilgi ve belgeleri ilgili işlem veya soru başlığıyla ilişkilendirerek elektronik ortamda sisteme yükleyebilecektir.

2) Uygulamanın Sağlaması Beklenen Faydalar

Vergi Denetim Kurulu tarafından yapılan açıklamaya göre İncelemeye Hazırlık Dosyası uygulaması ile;

- Bilgi ve belgelerin inceleme öncesinde düzenli ve karşılaştırılabilir bir yapıda hazırlanması,
- Talep edilen belgelerin ilgili işlemlerle doğrudan ilişkilendirilmesi,
- Eksik bilgi ve belgelerin inceleme başlamadan önce tespit edilebilmesi,
- Fiziki belge teslimi ve ayrı yazışma ihtiyacının azaltılması,
- Aynı bilgi ve belgelerin inceleme sürecinde yeniden istenme ihtimalinin en aza indirilmesi,
- Mükelleflerin inceleme sürecine daha hazırlıklı katılması,
- Vergi incelemelerinin daha hızlı, odaklı ve etkin yürütülmesi

amaçlanmaktadır.

Elektronik ortamda hazırlanan dosya, incelemenin başlamasının ve incelemeyi yürütecek Vergi Müfettişinin görevlendirilmesinin ardından görevli Vergi Müfettişinin erişimine açılacaktır.

3) İncelemeye Hazırlık Yazısı, İncelemeye Başlama Bildirimi Niteliğinde Değildir

Vergi Denetim Kurulu konuya ilişkin duyurusunda özellikle aşağıdaki hususu vurgulamaktadır:

- İncelemeye Hazırlık Dosyasının hazırlanması amacıyla gönderilen yazı, İncelemeye Başlama Bildirimi niteliğinde değildir.
- Bu yazının tebliğ edilmesi veya dosyanın hazırlanarak Başkanlığa gönderilmesiyle vergi incelemesine başlanmış sayılmaz.
- Vergi incelemesi, ilgili mevzuat kapsamında düzenlenecek İncelemeye Başlama Bildiriminin mükellefe tebliğ edilmesiyle başlayacaktır.

Ayrıca dosyanın hazırlanması veya sisteme gönderilmesi;

- **Mükellef hakkında vergisel bir eleştiri yapıldığı,**
- **Vergi kaybının kesin olarak tespit edildiği**

Anlamına gelmemektedir.

Vergisel değerlendirmeler, inceleme başladıktan sonra görevli Vergi Müfettişi tarafından ilgili mevzuat, mükellef açıklamaları ile inceleme dosyasındaki tüm bilgi ve belgeler birlikte değerlendirilerek yapılacaktır.

4) Dosyanın Süresinde Tamamlanması

İncelemeye Hazırlık Yazısında dosyanın hazırlanarak Başkanlığa gönderilmesi için tanınan süre ayrıca belirtilecektir.

Mükelleflerin verilen süre içerisinde aşağıdaki işlemleri tamamlaması gerekmektedir:

- Dilekçe ve Bilgi Verme Sistemine giriş yapılması,
- İncelemeye Hazırlık Dosyasında yer alan soruların cevaplandırılması,
- Talep edilen bilgi ve belgelerin sisteme yüklenmesi,
- Hazırlanan dosyanın sistem üzerinden Başkanlığa gönderilmesi.

Verilen sürenin yeterli olmaması halinde, süre sona ermeden önce gerekçeli ek süre talebi sistem üzerinden iletebilecektir.

Bunun yanında, sunulan bilgi ve belgelerin eksik, çelişkili veya yanıltıcı olduğunun anlaşılması ya da inceleme sırasında ilave bilgi ve belgeye ihtiyaç duyulması halinde, inceleme başladıktan sonra görevli Vergi Müfettişi tarafından ek veya tamamlayıcı bilgi ve belge talep edilebilecektir.

5) Soru – Cevap

Vergi Denetim Kurulu tarafından yayımlanan İncelemeye Hazırlık Dosyası Rehberinde uygulamaya ilişkin çok sayıda soru ve cevaba yer verilmiştir. Bunlar aşağıda bilgilerinize sunulmaktadır.

Soru 1: İncelemeye Hazırlık Dosyası (İHD) nedir?

Cevap 1: İncelemeye Hazırlık Dosyası, vergi incelemelerinde talep edilen bilgi ve belgelerin elektronik ortamda, standart formatlarda hazırlanmasını sağlayan bir uygulamadır. Amaç, mükelleflerin incelemeye hazırlık sürecini kolaylaştırmak, mükelleflere inceleme süreçlerine yönelik rehberlik etmek, verilerin hazırlanması için yeterli zaman tanımak, denetim süreçlerini hızlandırmak ve elektronik denetim altyapısını güçlendirmektir. İnceleme görevleri oluşturulmadan önce Başkanlık tarafından veya incelemeye başlandıktan sonra vergi müfettişleri tarafından dosyanın doldurulması amacıyla incelemeye hazırlık yazısı gönderilebilir.

Soru 2: İncelemeye Hazırlık Dosyası kapsamına hangi mükellefler girer?

Cevap 2: İncelemeye Hazırlık Dosyası, konu bakımından bu rehberde açıklanan ilgili modüller kapsamına giren ve haklarında vergi incelemesi yürütülen veya yürütülmesi planlanan tüm mükellefler için uygulanabilir. Vergi incelemesinin kapsam ve/veya konu bakımından İncelemeye Hazırlık Dosyası uygulanabilir olması yeterlidir.

Soru 3: İncelemeye Hazırlık Yazısı tüm mükelleflere gönderilir mi?

Cevap 3: İncelemeye Hazırlık Dosyası her mükellef için zorunlu olarak uygulanmaz. Uygulamada mükellefin gönüllü uyum düzeyi, incelemenin niteliği, risk durumu ve uygulamanın amacına uygunluğu dikkate alınır. Gerekli görülen hâllerde İncelemeye Hazırlık Yazısı gönderilebilir ve mükelleflerin incelemeye hazırlık dosyası oluşturması istenebilir.

Soru 4: İncelemeye Hazırlık Dosyasının hukuki dayanağı nedir?

Cevap 4: İncelemeye Hazırlık Dosyası, uluslararası SAF-T uygulamaları dikkate alınarak geliştirilmiştir. Dosya kapsamında talep edilen bilgi ve belgeler ise Vergi Usul Kanununda yer alan Vergi İdaresinin bilgi isteme yetkisine dayanılarak istenilen bilgi ve belgelerden oluşmaktadır.

Soru 5: İncelemeye Hazırlık Dosyası doldurulmazsa ne olur?

Cevap 5: İncelemeye Hazırlık Yazısı, bilgi isteme yazısı mahiyetindedir. Yazıların mahiyeti bilgi isteme yazısı olduğundan istenilen bilgilere tebliğ tarihinden itibaren süresi içerisinde cevap verilmemesi, eksik ya da yanıltıcı bilgi verilmesi durumunda VUK 355'inci maddede yer alan özel usulsüzlük cezasının kesilmesi söz konusu olabilecektir. Ayrıca uygulamanın etkinliği bakımından mükellef, sonraki incelemelerde İncelemeye Hazırlık Dosyası kapsamı dışında bırakılabilir.

Soru 6: İncelemeye Hazırlık Dosyasını doldurma süresi nasıl belirlenir?

Cevap 6: Süre, talep edilen bilgi ve belgelerin hazırlanması için gereken zaman dikkate alınarak İdare tarafından belirlenir. İncelemeye Hazırlık Dosyası uygulamasında mükelleflere yeterli hazırlık süresi tanınması gözetilir. İncelemenin konusu ve kapsamına göre farklı süreler belirlenebilir. Vergi incelemesi başladıktan sonra gönderilen incelemeye hazırlık yazısında süre vergi müfettişi tarafından tayin edilir.

Soru 7: İncelemeye Hazırlık Dosyasının doldurulmasıyla vergi incelemesi doğrudan başlar mı?

Cevap 7: İncelemeye Hazırlık Dosyası, iki farklı modelde uygulanır. İnceleme Öncesi Modelde, dosya inceleme öncesi hazırlık sürecinin bir parçasıdır. Vergi inceleme görevi daha sonra oluşturulur ve hazırlanan dosya ilgili inceleme görevine bağlanır. Tamamlanması doğrudan inceleme görevinin oluşturulması ve inceleme sürecinin başlatılmasını gerektirmez.

Bu kapsamda denetim planlarına uygun hareket edilir. İnceleme Süreci Modelinde, inceleme başladıktan sonra gönderilen incelemeye hazırlık yazısı ise bilgi istemeye yardımcı bir araç mahiyetindedir. Bu modelde inceleme süreci halihazırda başlamıştır.

Soru 8: İncelemeye Hazırlık Dosyasının doldurulması vergi incelemesini ortadan kaldırabilir mi?

Cevap 8: İnceleme Öncesi Modelde, İncelemeye Hazırlık Dosyasının temel amacı mükellefi incelemeye hazırlamaktır. Bununla birlikte, dosyada sunulan bilgi ve belgeler ile yapılan düzeltmeler sonucunda incelemeye gerekçe oluşturan vergisel risklerin ortadan kalktığı dosyada ispat edilmesi ve risk analizi ile teyit edilebilmesi hâlinde, suç teşkil eden herhangi bir unsurun tespit edilememesine bağlı olarak süreç vergi inceleme görevi oluşturulmadan sonuçlandırılabilir. İnceleme Süreci Modelinde, dosyada verilen bilgiler halihazırda yürütülen vergi incelemesini ortadan kaldırmayacaktır.

Soru 9: İncelemeye Hazırlık Dosyası, MASAK mevzuatı kapsamında ele alınan bir bildirim yükümlülüğü müdür?

Cevap 9: İncelemeye Hazırlık Dosyası, vergi incelemelerinde talep edilen bilgi ve belgelerin elektronik ortamda, standart formatlarda hazırlanmasını sağlayan ve yalnızca Vergi Denetim Kurulu Başkanlığının denetim süreçlerinde kullanılan bir uygulamadır. MASAK mevzuatı kapsamında bir bildirim yükümlülüğü doğurmamaktadır.

Soru 10: İncelemeye Hazırlık Yazısı alınması iade süreçlerini etkiler mi?

Cevap 10: İncelemeye Hazırlık Yazısının gönderilmiş olması tek başına iade süreçlerini etkileyen veya herhangi bir tedbir uygulanmasını gerektiren bir durum değildir. Yazının amacı yalnızca mükellefin belirtilen konuda incelemeye hazırlanmasını sağlamaktır. Mükellef hakkında bir vergi incelemesi yürütülmesine ve yürütülebilecek olmasına sebebiyet veren işlemlerin iadeler yönünden mükellefler tarafından ayrıca değerlendirme konusu yapılması gerekmektedir.

Soru 11: İncelemeye Hazırlık Dosyasında meslek mensubunun sorumluluğu nedir?

Cevap 11: İncelemeye Hazırlık Dosyası, meslek mensuplarına ilave bir hukuki sorumluluk yüklememektedir. Meslek mensuplarının, mükelleflerin istenilen bilgi ve belgeleri doğru, eksiksiz ve zamanında hazırlamalarına katkı sağlamaları beklenmektedir.

Soru 12: İncelemeye Hazırlık Dosyasının doldurulması sonradan ek bilgi ve belge istenmesine engel olur mu?

Cevap 12: İncelemeye Hazırlık Dosyası, inceleme sürecini kolaylaştırmayı amaçlayan standart bir bilgi temin aracıdır. Tüm inceleme senaryolarının önceden öngörülmesi mümkün olmadığından, vergi idaresinin veya vergi müfettişinin gerekli gördüğü hâllerde ilave bilgi ve belge isteme yetkisi devam etmektedir.

Soru 13: İncelemeye Hazırlık Dosyasında verilen bilgiler gizli midir?

Cevap 13: İncelemeye Hazırlık Dosyasında sunulan bilgi ve belgeler, vergi mahremiyeti hükümleri çerçevesinde korunur ve yalnızca risk analizi, elektronik denetim ve vergi incelemesi ile ilgili amaçlar doğrultusunda kullanılır.

Soru 14: İncelemeye Hazırlık Dosyası elektronik ortamda gönderdikten sonra yeniden düzenlenebilir mi?

Cevap 14: İncelemeye Hazırlık Dosyasının sistem üzerinden gönderilmesinden sonra değişiklik yapılması mümkün değildir. Ancak eksik olan bilgi ve belgeler her zaman vergi incelemesi sürecinde incelemeyi yürütecek olan vergi müfettişine ibraz edilebilir.

Soru 15: Muhasebe uygulamalarını geliştiren mükelleflerin İncelemeye Hazırlık Dosyası kapsamında istenilen verileri hazırlayacak geliştirmeleri yapmaları zorunlu mudur?

Cevap 15: İncelemeye Hazırlık Dosyası uygulaması gönüllük esasına dayanmakta olup muhasebe uygulamaları geliştiricilerine bir sorumluluk yüklememektedir. Ancak istenen bilgi ve belgelerde standart sağlanmış olması bu alanda geliştiricilerin geliştirme yapmaları açısından kolaylık sağlamaktadır.

Soru 16: İncelemeye Hazırlık Yazısına dava açılabilir mi?

Cevap 16: İncelemeye hazırlık yazısı bilgi isteme yazısı mahiyetinde olup yazıda Vergi İdaresi tarafından mükelleften sadece bilgi vermesi talep edilmektedir. Olağan bir bilgi isteme yazısına dava açılması ile aynı sonuçları doğuracaktır. İncelemeye Hazırlık Dosyası kapsamında bilgi verilsin veya verilmesin davanın yürütülecek vergi incelemesi sonucunda tayin edilecek işlemler bakımından bir mükellef hakkı olarak göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Soru 17: İncelemeye Hazırlık Yazısı kim tarafından gönderilir?

Cevap 17: İncelemeye Hazırlık Yazısı Başkanlık tarafından veya inceleme sürecinde vergi müfettişleri tarafından gönderilebilir. Ancak inceleme sürecinde gönderilen yazıda doldurulması istenen dosya sadece bilgi isteme sürecine yardımcı bir araç mahiyetindedir.

İnceleme Süreci Modeli olarak adlandırılan bu modelde İncelemeye Hazırlık Yazısı, mükelleflere incelemeye başlama bildirimi yapılmadan gönderilemez. Sistem üzerinden verilen bilgiler inceleme sürecinde doğrudan vergi müfettişi tarafından değerlendirilir.

İnceleme sürecinde doldurulan hazırlık dosyası inceleme süresini uzatmaz, incelemeyi durdurmaz veya ortadan kaldırmaz.

Soru 18: İncelemeye Hazırlık Dosyasında istenen tüm bilgi ve belgelerin sunulması zorunlu mudur?

Cevap 18: Talep edilen bilgi veya belgenin bulunmaması ya da fiilen temin edilememesi hâlinde bunun gerekçesinin açıklanması yeterlidir.

Soru 19: İncelemeye Hazırlık Dosyasını kim doldurabilir?

Cevap 19: Hazırlık dosyası mükellef tarafından doldurulabileceği gibi kanuni temsilcisi veya yetkili meslek mensubu tarafından da hazırlanabilir. Yetkili tanımlamaya yönelik sistemde yönlendirmeler yapılacaktır.

Soru 20: İncelemeye Hazırlık Dosyasının elektronik ortamda hazırlanması zorunlu mudur?

Cevap 20: İncelemeye Hazırlık Dosyası elektronik ortamda hazırlanmak üzere geliştirilmiş olup işlemler Dilekçe ve Bilgi Verme Sistemi üzerinden yürütülür.

Soru 21: İncelemeye Hazırlık Dosyasında verilen bilgiler dışında ek bilgiler talep edilebilir mi?

Cevap 21: Amaç aynı bilgi ve belgelerin tekrar tekrar talep edilmesini önlemektir. Ancak incelemenin kapsamının genişlemesi veya yeni bilgi ve belgelere ihtiyaç duyulması hâlinde ilave taleplerde bulunulabilir.

Soru 22: İncelemeye Hazırlık Dosyası sadece elektronik belgeler için mi kullanılacaktır?

Cevap 22: İncelemeye Hazırlık Dosyası, elektronik ortamda hazırlanabilen her türlü bilgi ve belgeyi kapsayabilecek şekilde tasarlanmıştır. Fiziki belgelerin taranmış halleri de sisteme yüklenebilir.

Soru 23: İncelemeye Hazırlık Dosyasını hazırlamak için mükellefler özel bir yazılım kullanmak zorunda mıdır?

Cevap 23: Dilekçe ve Bilgi Verme Sistemi üzerinden sunulan rehberler ve standart veri formatları kullanılarak hazırlık dosyası oluşturulabilir. Bunun dışında ek bir yazılım kullanma gereği bulunmamaktadır. Bununla birlikte muhasebe yazılımlarının standart raporları otomatik üretecek şekilde geliştirilmesi teşvik edilmektedir.

Soru 24: İncelemeye Hazırlık Dosyası yalnızca büyük ölçekli işletmeler için mi uygulanacaktır?

Cevap 24: Uygulama mükellefin büyüklüğüne göre değil, incelemenin konusu, kapsamı ve ilgili modülün özellikleri ile mükelleflerin uyum düzeyi dikkate alınarak uygulanacaktır.

Soru 25: İncelemeye Hazırlık Dosyası inceleme tutanağı yerine geçer mi?

Cevap 25: İncelemeye Hazırlık Dosyası, bilgi ve belge teminini amaçlayan elektronik bir uygulamadır. Vergi incelemesine ilişkin diğer usul ve işlemler Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre yürütülür. İnceleme Dosyasına yüklenen bilgi ve belgeler bilgi isteme yazılarına verilen cevaplar niteliğindedir, dosya içeriği elektronik olarak imzalanır ve inceleme sürecinde ispatlama vasıtası olarak kullanılır.

Soru 26: İncelemeye Hazırlık Dosyası için istenilen bilgilere ilişkin olarak düzeltme beyannamesi verilebilir?

Cevap 26: İncelemeye Hazırlık Dosyasının konusuna ilişkin olarak yani inceleme konusuna ilişkin olarak pişmanlıkla hükümlerinden yararlanılması mümkün değildir. Ancak KSS kapsamında düzeltme beyannamesi verilmesinin önünde bir engel bulunmamaktadır.

VDK tarafından yayımlanan rehberler sirkülerimiz ekinde bilgilerinize sunulmaktadır.

[İncelemeye Hazırlık Dosyası Rehberi](#)

[Dilekçe ve Bilgi Verme Sistemi Kullanım Rehberi](#)

Saygılarımızla,
Fikirli YMM Ltd. Şti.